II

(Nelegislativní akty)

NAŘÍZENÍ

NAŘÍZENÍ KOMISE (EU) 2022/2246

ze dne 15. listopadu 2022,

kterým se mění přílohy VIII a IX nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 999/2001, pokud jde o chronické chřadnutí u živých jelenovitých

(Text s významem pro EHP)

EVROPSKÁ KOMISE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie,

s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 999/2001 ze dne 22. května 2001 o stanovení pravidel pro prevenci, tlumení a eradikaci některých přenosných spongiformních encefalopatií ([1]), a zejména na čl. 23a písm. j) a m) uvedeného nařízení,

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Nařízení (ES) č. 999/2001 stanoví pravidla pro prevenci, tlumení a eradikaci přenosných spongiformních encefalopatií v Unii. Vztahuje se na produkci a uvádění živých zvířat a produktů živočišného původu na trh a v některých zvláštních případech na jejich vývoz. Příloha VIII nařízení (ES) č. 999/2001 stanoví pravidla pro obchod uvnitř Unie a příloha IX téhož nařízení stanoví pravidla pro dovoz do Unie. Mimo jiné rovněž stanoví přijímání ochranných opatření v případě ohnisek TSE.

(2) Chronické chřadnutí je přenosná spongiformní encefalopatie jelenovitých, která je infekční, a může tedy způsobit narušení trhu v rámci Unie, dovozu do Unie a vývozu do třetích zemí.

(3) Dne 1. dubna 2016 informovalo Norsko Komisi o prvním potvrzeném případu chronického chřadnutí na jeho území, a to u volně žijícího soba. Bylo to poprvé, kdy bylo chronické chřadnutí zjištěno v Evropě, a poprvé, kdy byl ve světě zjištěn přirozený výskyt případu u soba. Od tohoto prvního případu do října 2021 Norsko potvrdilo nejméně jeden případ ročně, přičemž celkem šlo o třicet jedna případů: dvacet u volně žijících sobů, dva u jelena červeného a devět u losů.

(4) Dne 11. července 2016 Norsko přijalo opatření k zákazu vývozu živých jelenovitých z Norska, aniž by byly dotčeny zvláštní odchylky.

(5) Protože je chronické chřadnutí infekční onemocnění, existuje riziko, že se může šířit mezi další populace jelenovitých a do dalších regionů v Unii a ve státech Evropského sdružení volného obchodu. Bylo proto přijato prováděcí rozhodnutí Komise (EU) 2016/1918 ([2]). Toto rozhodnutí zakázalo přemísťování živých jelenovitých z Norska do Unie a stanovilo zvláštní odchylky.

([1]) Úř. věst. L 147, 31.5.2001, s. 1.

([2]) Prováděcí rozhodnutí Komise (EU) 2016/1918 ze dne 28. října 2016 o určitých ochranných opatřeních v souvislosti s chronickým chřadnutím (Úř. věst. L 296, 1.11.2016, s. 21).

(6) Dne 2. prosince 2016 přijal Evropský úřad pro bezpečnost potravin (EFSA) vědecké stanovisko ohledně chronického chřadnutí u jelenovitých (dále jen „stanovisko EFSA z roku 2016“) ([3]). Toto stanovisko doporučilo provádění tříletého programu dohledu nad chronickým chřadnutím u jelenovitých v Estonsku, Finsku, na Islandu, v Lotyšsku, Litvě, Norsku, Polsku a Švédsku, které jsou členskými státy a státy ESVO s populací sobů nebo losů nebo oběma populacemi, aby bylo možné zjistit a odhadnout prevalenci a zeměpisné rozšíření chronického chřadnutí. Stanovisko EFSA z roku 2016 rovněž dospělo k závěru, že nejpravděpodobnější cestou zavlečení a šíření chronického chřadnutí jelenovitých je přemísťování živých jelenovitých, a upozornilo, že používání přírodních větřidel na bázi moči jelenovitých zvyšuje pravděpodobnost zavlečení chronického chřadnutí jelenovitých. Z tohoto důvodu se doporučuje minimalizovat přemísťování živých jelenovitých a ukončit používání větřidel na bázi moči jelenovitých.

(7) V návaznosti na přijetí stanoviska EFSA z roku 2016 byla příloha III nařízení (ES) č. 999/2001 změněna nařízením Komise (EU) 2017/1972 ([4]) s cílem stanovit tříletý program dohledu nad chronickým chřadnutím u jelenovitých, zatímco prováděcí rozhodnutí Komise (EU) 2017/2181 ([5]) prodloužilo platnost prováděcího rozhodnutí (EU) 2016/1918 do konce roku 2020, aby umožnilo, že ochranná opatření zůstanou použitelná až do konce uvedeného tříletého programu dohledu. Prováděcí rozhodnutí (EU) 2017/2181 rovněž doplnilo k ochranným opatřením zákazy a omezení týkající větřidel na bázi moči jelenovitých.

(8) V roce 2018 zjistilo Finsko první případ chronického chřadnutí v Unii a další případ v listopadu 2020. Švédsko zjistilo tři případy chronického chřadnutí v roce 2019 a další případ v září 2020. Všechny případy chronického chřadnutí zjištěné ve Finsku a Švédsku byly potvrzeny v rámci tříletého programu dohledu nad chronickým chřadnutím a byly zjištěny u volně žijících losů.

(9) Dne 11. listopadu 2019 zveřejnil úřad EFSA vědecké stanovisko nazvané „Update on chronic wasting disease (CWD) III“ („Aktualizace ke chronickému chřadnutí jelenovitých“) ([6]) (dále jen „stanovisko EFSA z roku 2019“) s různými doporučeními adresovanými Komisi, včetně doporučení týkajících se rizikových faktorů, které mohou usnadnit šíření chronického chřadnutí v Unii.

(10) Vzhledem ke zjištění nových případů chronického chřadnutí v Norsku, Finsku a Švédsku, v závislosti na vědeckém posouzení výsledků programu dohledu a s přihlédnutím k tomu, že je potřeba více času ke zvážení stanoviska EFSA z roku 2019, byla použitelnost prováděcího rozhodnutí (EU) 2016/1918 znovu prodloužena prováděcím rozhodnutím Komise (EU) 2020/2167 ([7]) do 31. prosince 2022, aby se zohlednila novější potvrzení chronického chřadnutí ve Finsku a Švédsku.

(11) Vzhledem k tomu, že ochranná opatření prováděcího rozhodnutí (EU) 2016/1918 jsou uplatňována od roku 2016, že nejnovější epizootologická situace týkající se chronického chřadnutí jelenovitých stále neumožňuje počítat s brzkou eradikací uvedeného onemocnění, že by bylo z právního hlediska nevhodné znovu prodloužit použitelnost ochranných opatření založených na článku 4 nařízení (ES) 999/2001, a že uvedená opatření by přesto měla zůstat použitelná, aby se dále předcházelo šíření chronického chřadnutí jelenovitých v Unii a státech ESVO, měly by se změnit přílohy VIII a IX nařízení (ES) č. 999/2001 tak, aby zahrnovaly opatření, která jsou v současnosti stanovena v prováděcím rozhodnutí (EU) 2016/1918, a měly by být přizpůsobeny tak, aby zohledňovaly potvrzení chronického chřadnutí ve Finsku a Švédsku.

([3]) EFSA Journal 2017;15(1):4667.

([4]) Nařízení Komise (EU) 2017/1972 ze dne 30. října 2017, kterým se mění přílohy I a III nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 999/2001, pokud jde o program dohledu nad chronickým chřadnutím u jelenovitých v Estonsku, Finsku, Lotyšsku, Litvě, Polsku a Švédsku, a zrušuje rozhodnutí Komise 2007/182/ES (Úř. věst. L 281, 31.10.2017, s. 14).

([5]) Prováděcí rozhodnutí Komise (EU) 2017/2181 ze dne 21. listopadu 2017, kterým se mění prováděcí rozhodnutí (EU) 2016/1918 o určitých ochranných opatřeních v souvislosti s chronickým chřadnutím (Úř. věst. L 307, 23.11.2017, s. 58).

([6]) EFSA Journal 2019;17(11)5863.

([7]) Prováděcí rozhodnutí Komise (EU) 2020/2167 ze dne 17. prosince 2020, kterým se mění prováděcí rozhodnutí (EU) 2016/1918 o určitých ochranných opatřeních v souvislosti s chronickým chřadnutím tak, že se prodlužuje jeho doba použitelnosti (Úř. věst. L 431, 21.12.2020, s. 70).

(12) Na základě závěrů stanovisek úřadu EFSA z roku 2016 a z roku 2019 je proto nezbytné zachovat zákaz přemísťování živých jelenovitých z Norska do Unie. Z praktických důvodů by se tento zákaz měl dále použít na živé jelenovité přemísťované v souvislosti s lidskou činností, ale nikoli na přemísťování volně žijících jelenovitých, kteří překračují hranici s Norskem bez jakéhokoli lidského zásahu. Měly by být stanoveny zvláštní odchylky od tohoto zákazu, které umožňují určité přemísťování živých jelenovitých z Norska do Unie, včetně přeshraniční sezónní pastvy polodomestikovaných sobů, a přemísťování polodomestikovaných sobů k použití na kulturních nebo sportovních akcích ve Švédsku. Kvůli riziku pro zdraví zvířat, které přemísťování povolené těmito odchylkami představuje, zejména pokud jde o environmentální kontaminaci priony chronického chřadnutí v oblastech určení, mělo by přemísťování zůstat omezeno na vymezené oblasti ve Finsku a Švédsku a přemísťování živých jelenovitých z těchto oblastí by mělo zůstat zakázáno, aniž jsou dotčeny zvláštní odchylky.

(13) Vzhledem k tomu, že chronické chřadnutí jelenovitých bylo potvrzeno ve dvou členských státech, a na základě závěrů ze stanovisek EFSA z let 2016 a 2019 o rizikových faktorech, které mohou usnadnit šíření chronického chřadnutí v Unii, je nezbytné stanovit zákaz přemísťování živých jelenovitých z členského státu dotčeného uvedenou nákazou do zbytku Unie. Z praktických důvodů by se tento zákaz měl použít na živé jelenovité přemísťované v souvislosti s lidskou činností, ale nikoli na přemísťování volně žijících jelenovitých bez jakéhokoli lidského zásahu. Měly by být stanoveny zvláštní odchylky od tohoto zákazu, aby se umožnilo určité přemísťování živých jelenovitých z členských států dotčených chronickým chřadnutím jelenovitých, mimo jiné za účelem bezpečného přístupu k cenným genetickým zdrojům mezi dotčenými členskými státy.

(14) Zákaz dovozu větřidel na bázi moči jelenovitých a zákaz přemísťování větřidel na bázi moči získané z jelenovitých pocházejících z Norska by měl být zachován. Dále by mělo být zakázáno přemísťování větřidel na bázi moči získané z jelenovitých pocházejících z členských států, kde byly potvrzeny případy chronického chřadnutí jelenovitých.

(15) Přílohy VIII a IX nařízení (ES) č. 999/2001 by proto měly být odpovídajícím způsobem změněny.

(16) Opatření stanovená tímto nařízením jsou v souladu se stanoviskem Stálého výboru pro rostliny, zvířata, potraviny a krmiva,

PŘIJALA TOTO NAŘÍZENÍ:

Článek 1

Přílohy VIII a IX nařízení (ES) č. 999/2001 se mění v souladu s přílohou tohoto nařízení.

Článek 2

Toto nařízení vstupuje v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Použije se ode dne 1. ledna 2023.

Toto nařízení je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné ve všech členských státech.

V Bruselu dne 15. listopadu 2022.

Za Komisi
předsedkyně
Ursula VON DER LEYEN

PŘÍLOHA

Přílohy VIII a IX nařízení (ES) č. 999/2001 se mění takto:

1) příloha VIII se mění takto:

a) kapitola A se mění takto:

i) oddíl B se zrušuje;

ii) doplňuje se nový oddíl C, který zní:

„*ODDÍL C*

Podmínky, které se uplatní na jelenovité

1. Seznam členských států a jejich oblastí sestavený v souvislosti s chronickým chřadnutím

1.1. Členské státy, kde byly potvrzeny případy chronického chřadnutí:

a) Finsko;

b) Švédsko.

1.2. Oblasti Finska a Švédska vymezené v souvislosti s rizikem chronického chřadnutí souvisejícím s tradičním přeshraničním přemísťováním živých polodomestikovaných sobů do Norska a z Norska:

a) ve Finsku: oblast nacházející se mezi norsko-finskou hranicí a sobím plotem mezi Norskem a Finskem;

b) ve Švédsku:

— kraj Norrbotten,

— kraj Västerbotten,

— kraj Jämtland,

— kraj Västernorrland,

— obec Älvdalen v kraji Dalarna,

— obce Nordanstig, Hudiksvall a Söderhamn v kraji Gävleborg.

2. Přemísťování živých jelenovitých z Norska do Unie

2.1. Zakazuje se přemísťování živých jelenovitých z Norska do Unie.

2.2. Odchylně od bodu 2.1 se povolí toto přemísťování živých jelenovitých:

a) přemísťování živých polodomestikovaných sobů za účelem sezonní pastvy z Norska do oblastí ve Švédsku uvedených v bodě 1.2 písm. b), pokud příslušný orgán Švédska vydá předem svůj písemný souhlas s tímto přemístěním;

b) návrat živých polodomestikovaných sobů po skončení sezonní pastvy v Norsku z Norska do oblastí ve Švédsku uvedených v bodě 1.2 písm. b), pokud příslušný orgán Švédska vydá předem svůj písemný souhlas s tímto přemístěním;

c) přemísťování živých polodomestikovaných sobů za účelem sezonní pastvy z Norska do oblastí ve Finsku uvedených v bodě 1.2 písm. a);

d) návrat živých polodomestikovaných sobů, kteří se pasou v Norsku v oblasti nacházející mezi norsko-finskou hranicí a sobím plotem mezi Norskem a Finskem, z Norska do Finska;

e) přemísťování živých jelenovitých z Norska do Švédska nebo Finska na okamžitou porážku, pokud příslušný orgán členského státu určení vydá předem svůj písemný souhlas s tímto přemístěním;

f) přemísťování živých polodomestikovaných sobů za účelem sportovních nebo kulturních akcí z Norska do oblastí ve Švédsku uvedených v bodě 1.2 písm. b), pokud příslušný orgán Švédska vydá předem svůj písemný souhlas s přemístěním každé jednotlivé zásilky;

g) návrat živých polodomestikovaných sobů po účasti na sportovních nebo kulturních akcích v Norsku z Norska do oblastí ve Švédsku uvedených v bodě 1.2 písm. b), pokud příslušný orgán Švédska vydá předem svůj písemný souhlas s přemístěním každé jednotlivé zásilky;

h) tranzit živých jelenovitých z Norska přes Švédsko nebo Finsko, kteří jsou určeni pro Norsko, pokud příslušný orgán členského státu tranzitu vydá předem svůj písemný souhlas.

3. Přemísťování živých jelenovitých z oblastí Finska a Švédska v rámci tradice přeshraničního pohybu polodomestikovaných sobů s Norskem

3.1. Přemísťování živých jelenovitých z oblastí uvedených v bodě 1.2 se zakazuje.

3.2. Odchylně od bodu 3.1 se povolí toto přemísťování živých jelenovitých z oblastí uvedených v bodě 1.2:

a) přemísťování živých jelenovitých do Norska, pokud příslušný orgán Norska vydá předem svůj písemný souhlas s tímto přemístěním;

b) přemísťování živých jelenovitých určených k přímé porážce ve Finsku nebo Švédsku, pokud příslušný orgán země určení vydá předem svůj písemný souhlas s tímto přemístěním;

c) přemísťování živých sobů polárních z oblastí ve Švédsku uvedených v bodě 1.2 písm. b) do Finska, pokud příslušný orgán Finska vydá předem svůj písemný souhlas s tímto přemístěním;

d) přemísťování živých jelenovitých z uzavřeného zařízení podle definice v čl. 4 odst. 48 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/429 (*), které se nachází v oblasti uvedené v bodě 1.2 písm. b) této přílohy, do uzavřeného zařízení podle definice v čl. 4 odst. 48 nařízení (EU) 2016/429 ve Švédsku, pokud příslušný orgán Švédska vydá předem svůj písemný souhlas s tímto přemístěním.

4. Přemísťování živých jelenovitých z členského státu, kde byl potvrzeno chronické chřadnutí jelenovitých

4.1. Aniž jsou dotčena ustanovení bodu 3, přemísťování živých jelenovitých z členského státu uvedeného v bodě 1.1 do jiných členských států se zakazuje.

4.2. Odchylně od bodu 4.1 se povolí toto přemísťování živých jelenovitých z oblastí uvedených v bodě 1.1:

a) přemísťování živých jelenovitých za účelem přímé porážky v jiném členském státě uvedeném v bodě 1.1 nebo v Norsku;

b) přemísťování živých jelenovitých za jiným účelem než k přímé porážce do jiného členského státu uvedeného v bodě 1.1 nebo do Norska, pokud příslušný orgán země určení vydá předem svůj písemný souhlas s tímto přemístěním;

c) přemísťování živých jelenovitých z uzavřeného zařízení podle definice v čl. 4 odst. 48 nařízení (EU) 2016/429 do uzavřeného zařízení podle definice v čl. 4 odst. 48 nařízení (EU) 2016/429 v jiném členském státě, pokud příslušný orgán země určení vydá předem svůj písemný souhlas s tímto přemístěním.“;

(*) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/429 ze dne 9. března 2016 o nákazách zvířat a o změně a zrušení některých aktů v oblasti zdraví zvířat („právní rámec pro zdraví zvířat“) (Úř. věst. L 84, 31.3.2016, s. 1).

b) v kapitole C se doplňuje nový oddíl C, který zní:

„*ODDÍL C*

Větřidla na bázi moči jelenovitých

1. Zakazuje se pohyb zásilek větřidel na bázi moči získané z jelenovitých pocházejících z Norska do Unie.

2. Zakazuje se výroba, uvádění na trh a používání větřidel na bázi moči získané z jelenovitých pocházejících z členských států uvedených v kapitole A oddílu C bodě 1.1.“;

2) V kapitole F přílohy IX se doplňuje nový bod 3, který zní:

„3. Zakazuje se dovoz větřidel na bázi moči jelenovitých do Unie.“